

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Dōdekaphrōn, Sive Theologia Prophetica, Ex Vatibus
XII. Minoribus Secundum Seriem Articulorum Fidei**

Majus, Johann Heinrich

Giessæ Hassorum, Anno MDCCIII

VD18 11197021

[Einleitung]

urn:nbn:de:gbv:45:1-17399

PROLEGOMENA
 De
THEOLOGIA
PROPHETICA
 in genere.

§. I.

Prophetas duodecim Minores, nil quicquam auctoritate cedere Majoribus, sed scriptorum brevitate ab his solum ita distingui, notum satis est. Quapropter, cum in iis etiam habeamus firmiorem sermonem Propheticum, cui tuto inniti possumus ac debemus, quasi columnis & firmamentis quibusdam

Firmior
 Propheti-
 cus sermo
 est in XII.
 Prophetis
 minoribus,
 qui majori-
 bus non
 cedunt au-
 toritate,

Ecclesiæ veræ, 1. Tim. III, 15. bene facimus, quod iis attendamus, tanquam lucernæ lucenti in loco caliginoso; quia non humana voluntate allata unquam est Prophetia, sed à Spiritu S. acti locuti sunt sancti illi Dei homines, quos Prophetas vocamus, 2. Petr. I, 19. 21. quod in nostros quoque Vates quadrat.

§. II. Tametsi vero non omnes XII. Prophetæ Minores, sed tres duntaxat, *Habacuc*, *Haggæus*, & *Zacharias*, Prophetæ nomen præferant, reliquos omnes tamen Prophetas esse, dubitari nequit; quia omnia ea habent quæ Prophetis competunt, futura prædicunt,

cum ha-
 beant
 omnia Va-
 tum requi-
 sita,

A

de

de Christo testantur &c. Huc pertinet generale effatum Amosi III, 7. *Non facit Dominus Deus quicquam, nisi revelaverit arcanum suum servis suis Prophetis.* Conf. Jerem. XXIII, 18. 21. 22. 28. Hinc manifestum est, Prophetam voluntatis divinæ esse interpretem, quam ex Dei Spiritu intus loquente & singulari ratione revelante hausit, ut aliis renunciaret, eosque doceat, refellat, erudiat, castiget, & confoletur, quemadmodum ex Prophetarum lectione liquet. Hoc, cum uno volumine XII. Vates comprehensifaciant, & nomen & auctoritatem Prophetarum jure merebuntur.

licet gra-
du & or-
dine aliis
aliis ce-
dant:

§. III. Quæ de gradibus Prophetarum diversis, de stylo, aliisque ad argumentum hoc enucleandum pertinent, non tangimus, quia nec instituto nostro inserviunt & à viris eruditis prolixè pertractata sunt, ut Jo. Schmidio in proleg. ad Prophet. Min. G. Dorsch. præm. Part. II. Th. Zach. & Herm. Wisio Libro 1. Miscellan. *Ordinem* etiam Vatum nostrorum, quem in S. Codice habent, prætereo; ille enim minime secundum seriem temporis dispositus est, prout vel ex assignatione illius à nonnullis expressa, ab aliis autem ommissa, sed è Chronologia facile petenda, elucet. Nobis sufficit, quod Deus πολυμερῶς ἔχον πολυτρόπως (Ebr. I, 1.) locutus sit per os τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτῶν, Luc. I, 70. ut de ipsius voluntate & salutis nostræ ratione edocti, & tot testimoniis confirmati, certam gratiæ & beatitudinis per Messiam recuperandæ spem fidei ac vitæ normam infalibilem, & denique factorum Ecclesiæ, atque adeo Oeconomix divinæ cognitionem haberemus.

Unde reli-
gionis
Christi
& Theolo-
giæ veræ
principium
sunt.

§. IV. Hinc efficitur, verbum Propheticum merito Christianæ religionis & omnis veræ Theologiæ principium appellari ac statui debere, cum in Prophetis de gratia ad nos ventura vaticinantibus spiritus Christi fuerit, prætestificans cum passionibus tum glorias Christo eventuras. 1. Pet. I. 10. 11. conf. Act. 10, 43. & 27, 22. Unde Petrus ait, nos firmiorem sermonem Propheticum habere, ad quem attendere fas ac utile sit, tanquam ad principium firmissimum & regulam certissimam, 2. Epist. I, 19. s. quod Prophetæ ipsi uno ore formula usitatâ indicant: *Verbum Domini, quod fuit ad Hescam, Joëlem Jonam &c.*

Quomodo
à falsis di-
stinguan-
tur?

Nullum hic discrimen est inter Prophetas Majores & Minores, quia πάντα προφητεία γραφῆς non est ἰδίας φωνῆς, nec ἐπιλύσεως; maximum autem inter veros & falsos, quorum hi omnes excluduntur; licet

licet enim responsis, gestibus, & habitu veros affectarint, Zach. XIII, 4. (conf. Matth. 7, 15.) falsitatis tamen & erroris facile convicti sunt, Hof. IX, 8. Zach. XIII, 3. Tametsi igitur Prophetæ vocentur, etiam absolute, id tamen fit vel *μμητικῶς*, quia pro iisdem se venditabant. Hof. IV, 5. VI, 5. Mich. III, 6. 11. Zach. I, 5. XIII, 2. vel cum adiectione diminvente, *Prophetæ stulti, dementati, viri ventosi*, Hof. IX, 7. *insidiantes* Mich. II, 11. *in errorem inducentes*, III, 5. *leves, mendaces*, Sophon. III, 4. *virii somniorum*, Zach. X, 2. *spiritus immundi*. XIII, 2. quorum pœna exprimitur Mich. III, 6. 7. Quæ cum veri Prophetæ de falsis revelarint, eo cum primis nomine id fecisse illos censeretur debet, ne omni spiritui fides adhibeatur improvide, sed ut probe spiritus probentur, an ex Deo sint ac loquantur; quia omni tempore falsi Prophetæ in mundum exierunt. 1. Joh. 4, 1.

§. V. Interim non negamus, inter veros Prophetas immediatæ revelationis modos varios fuisse, quibus Deus suam voluntatem patefecit, nunc per *Visiones*, vigilantibus quidem interdum, sed tamen in *ἐνστάσει* constitutis, oblatas, ut exteriorum sensuum operatio ad tempus cessaret, anima vero extra corpus quasi rapta videretur, Zach. IV, 1. ff. quales obtigerunt plurimis. Am. I, 1. VII, 1. 4. 7. VIII, 1. IX, 1. Obad. I, 1. Mich. I, 1. Nach. I, 1. Hab. I, 1. Zach. I, 8. Hæ visiones rebus & verbis æquipollent, siquidem Deus non tantum verbis, sed etiam rebus & visionibus loquitur, sicut v. g. Zach. I, c. in sequentibus ipsæ res in visione oblatae declarantur. v. 8. ff. II, 1. 5. III, 1. V, 1. 9. VI, 1. quare titulo *videntium* Prophetæ nonnunquam insigniuntur, Mich. III, 7. Zach. X, 2. modo per *somnia*, non naturalia sed supernaturalia, Joël. III, 1. modo per *alloquium* Hof. I, 1. 2. Joël. I, 1. Jon. III, 2. Sophon. I, 1. Hagg. I, 1. II, 2. 11. 21. Zach. I, 1. 6. IV, 8. VI, 8. 9. VII, 4. 8. VIII, 18. Alios modos lubens prætereo, aliis observatos. Id solum dicam, tot tantosque patefactionis modos pertinere & spectare ad immotam sermonis Prophetici ἀσφάλειαν & firmitatem, quam in Scriptura S. habemus, de qua nunc primo loco dicturi sumus.

Revelationis varii modi que spectant?

LOCUS I.

De

SCRIPTURA PROPHEtica.

§. I.

Ety-
molo-
gia.

Prophetia Scripturae s. scriptura Prophetica à formali externo s. ipsa scriptione dicitur, Hof. VIII, 12. Habac. II, 2. hoc ipso tamen nomine etiam opus scribendo perfectum designatur; huc pertinent quoque *tabula*, Hab. II, 2. *Volumen libri* h. e. volumen ad scribendum Zach. V, 1. 2.

Synony-
mia.

§. II. Diversae sunt Scripturae S. appellationes: (a) *Dictum Domini*, Hof. II, 15. 18. XI, 11. &c. (b) *Verbum Domini*, Hof. I, 1. IV, 1. Joël. I, 1. Am. II, 11. 12. Mich. I, 1. Hagg. I, 1. II, 1. III, 1. Sophon. I, 1. (c) *scientia*, ab effectu sic dicta, Hof. IV, 5. Mal. II, 7. (d) *Lex Dei*, Hof. IV, 6. Zach. VII, 12. Mal. II, 7. (e) *Lex veritatis*, Mal. II, 6. (f) *Verba Dei*, Zach. I, 6. (g) *Verba oris Domini*, Hof. VI, 5. (h) *Verbum pacti*, Hagg. II, 5. (i) *Via Domini*, Hof. XIV, 10. Zach. III, 7. (k) *Secretum Domini*, Am. III, 7. (l) *Vox Jehovae*, Hagg. I, 12. Zach. VII, 14. (m) *Statuta Dei*, Zach. I, 6. Mal. III, 7. (n) *praecepta*, Mal. II, 4. (o) *observatio* III, 14. (p) *foedus viae & pacis*, Mal. II, 5. (q) *מקרא Mikra*, quae vox ex Hab. II, 2. facile eruitur: Judaei Scripturam vulgo sic appellant, q. d. *Lectura*.

Causa Ef-
ficiens SS.
Trinitas,

§. III. Summum Scripturae Auctorem esse *Deum*, probatur (1) ex solenni illa Prophetarum formula, *Dictum Domini*, vel *dicit Dominus*. (2) ex interno ad scriptionem impulsu, s. Θεοπνευσία, quae nihil aliud est, quam interior Dei locutio, quam arguit indicatque verbum דבר cum ב constructum. Hof. I, 2. Hab. II, 1. Zach. I, 9. 13. 14. II, 2. 7. IV, 1. 4. 5. V, 5. 10. VI, 4. (3) Ex divino externo mandato scribendi, Hab. II, 2. Quicumque igitur Verba Prophetarum audit, legitve, ipsum se Deum audire cogitet, eique obtemperet. Christo etiam Angelo increato, auctoritas Script. vindicatur, in locis Zachar. semel iterumque citatis; quando insignis cujusdam Angeli (המלאך) quem Filium Dei esse, alibi probatur, loquentis in Propheta mentio ibi fit. Spiritui a. Sancto appropriative Θεοπνευσία tribuitur, utpote quo